

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(648)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Ustawodawczej (144.)
oraz Komisji Rolnictwa
i Rozwoju Wsi (52.)
w dniu 13 stycznia 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (druk senacki nr 381).

(Początek posiedzenia o godzinie 18 minut 07)

(Posiedzeniu przewodniczą przewodniczący Komisji Ustawodawczej Krzysztof Kwiatkowski oraz przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jerzy Chróścikowski)

Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski:

Dzień dobry państwu.

Witamy państwa na wspólnym posiedzeniu dwóch komisji: Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Ustawodawczej.

W porządku posiedzenia połączonych komisji mamy punkt: pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego. Projekt ustawy zawarty jest w druku senackim nr 381.

Chciałbym przywitać obecnych na posiedzeniu połączonych komisji gości. Jest z nami, i witam go bardzo serdecznie, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, pan Kazimierz Plocke. Witam bardzo gorąco. Witam jego współpracowników z ministerstwa rolnictwa. Witam także obecnych na sali przedstawicieli... Przepraszam, ale państwo podpisywali listę obecnych gości skrótami... Tu senator Chróścikowski jest specjalistą... Domyślam się, że chodzi o Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

...Rolników i Organizacji Rolniczych. Czy udało mi się?

(Wesołość na sali)

Ten skrót jest mi znany. Witamy bardzo gorąco. Witam przedstawiciela NSZZ „Solidarność” Rolników Indywidualnych, pana Zbigniewa Obrockiego. Witam przedstawicieli ministerstwa rolnictwa. Osoby towarzyszące panu ministrowi już witałem... Witam przedstawicieli Agencji Nieruchomości Rolnych.

(Rozmowy na sali)

Przepraszam, ale chyba przeszkadzam niektórym obecnym na sali... Dziękuję bardzo.

Witam przedstawiciela wnioskodawców, pana senatora Tomasza Misiaka.

Z uwagi na to, czym się zajmujemy, czyli ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, proponuję, żeby pan przewodniczący Chróścikowski, jeżeli się zgodzi, poprowadził wspólne posiedzenie połączonych komisji. O to bym prosił.

(Przewodnictwo obrad obejmuje przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jerzy Chróścikowski)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Również witam szanownych państwa.

Zgodnie z procedurą... Dzisiaj rozważamy zmiany ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego i w związku z tym, że jest to inicjatywa, jak rozumiem, senatorska, to o krótkie wprowadzenie do tej sprawy proszę przedstawiciela, pana senatora Misiaka.

Proszę.

Senator Tomasz Misiak:

Szanowni Państwo!

Inicjatywa... Chodzi o zmianę ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego i o prawo pierwokupu, które przysługuje agencji państwowej i które w sytuacji, jaka dzisiaj ma miejsce, w prawie 99% przypadków nie jest realizowane, a wymaga od osoby wykupującej dany grunt przejścia przez procedury urzędowe. W związku z tym senatorowie zdecydowali się złożyć ustawę, która już pojawiła się, jako projekt, w poprzedniej kadencji naszego Senatu i która składana była wspólnie przez senatorów Prawa i Sprawiedliwości oraz Platformy Obywatelskiej. Według informacji, które dzisiaj posiadamy, tego typu ustawy pojawiły się ponoć w Sejmie, w projekcie podkomisji „Przyjazne Państwo”. W związku z tym będziemy pana ministra prosili o doprecyzowanie, na jakim etapie są prace podkomisji „Przyjazne Państwo”.

Tutaj zaproponowaliśmy obszar o powierzchni 5 ha użytków rolnych... Od razu też powiem, że jest to propozycja wyjściowa, zwłaszcza, że wiedzieliśmy, że będzie odbywać się debata na poszczególnych posiedzeniach komisji senackich i że propozycja, która pojawiła się w zeszłej kadencji, to był obszar 1,3 ha. Prosiłbym więc o informację ministerstwa, jaki procent zawieranych umów odnosi się do poszczególnych wielkości gruntów. I w tym momencie państwo senatorowie na posiedzeniu komisji będziecie pewnie w stanie zdecydować, która wielkość gruntowa jest najlepsza. Myślę, Panie Przewodniczący, że pan minister będzie miał większą wiedzę na temat ewentualnych losów innej wersji tej samej ustawy, jeżeli ona rzeczywiście pojawiła się w parlamencie równoległe z naszym zgłoszeniem. I dlatego bym prosił o przekazanie głosu panu ministrowi.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję panu senatorowi Tomaszowi Misiakowi.

Proszę, Panie Ministrze, o odniesienie się do projektu zmiany ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Wysokie Komisje! Panie i Panowie!

Bardzo dziękuję za możliwość wygłoszenia oświadczenia do projektu ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, przygotowanego przez zespół senatorski.

Chciałbym na początek stwierdzić, że obecne przepisy ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego zakładają całkowitą kontrolę państwa nad obrotem nieruchomościami rolnymi w Polsce. Oznacza to, że wszystkie transakcje związane z kupnem i sprzedażą

nieruchomości rolnych są zawierane w ramach umowy warunkowej i w zależności od decyzji Agencji Nieruchomości Rolnych korzysta się z prawa pierwokupu bądź nie korzysta się z prawa pierwokupu. Jest to uzależnione od wielu czynników. Dyrektorzy oddziałów regionalnych podejmują decyzję w zależności od sytuacji lub w zależności od środków finansowych, które są zabezpieczone w budżecie agencji na ewentualne realizowania prawa pierwokupu.

Jeżeli chodzi o rok 2008, to chciałbym poinformować Wysokie Komisje, że zawarto sto osiemnaście tysięcy aktów notarialnych na sprzedaż nieruchomości rolnych. Z tego dziewięćdziesiąt jeden tysięcy umów, czyli ponad 77% wszystkich umów zawartych przez kupujących i sprzedających, dotyczyło gruntów do 1 ha. Czyli ogółem zawarto sto osiemnaście tysięcy umów, z czego dziewięćdziesiąt jeden tysięcy umów to są transakcje dotyczące gruntów do 1 ha, co stanowi 77% wszystkich transakcji. Dalej... Gruntów powyżej 5 ha dotyczyło pięć tysięcy transakcji, powyżej 7 ha – dwa tysiące sześćset transakcji i powyżej 10 ha – tysiąc pięćset transakcji. Oznacza to, że grunty o powierzchni do 1 ha to jest ta najbardziej podstawowa wielkość i ich dotyczy największa liczba zawartych umów notarialnych, umów sprzedaży.

Jeżeli chodzi o statystyki, jak się to kształtuje powyżej 50 czy 100 ha, to jest to kilka czy kilkadziesiąt przypadków, a więc jest to nieistotne ze statystycznego punktu widzenia.

Dzisiaj sytuacja jest taka, że mamy cztery projekty, które dotyczą tej samej materii, czyli odejścia od kwestii związanej z realizacją prawa pierwokupu przez Agencję Nieruchomości Rolnych.

Pierwszy projekt, złożony w parlamencie przez klub „Prawo i Sprawiedliwość”, mówi o tym, ażeby wszystkie nieruchomości do 1 ha były wyłączone z prawa pierwokupu.

Kolejny projekt, projekt komisji „Przyjazne Państwo”, również mówi o tym, że wszystkie transakcje sprzedaży gruntów do 1 ha mają być wyłączone spod jurysdykcji prawa pierwokupu.

Trzeci projekt, projekt senatorski, zakłada, że wszystkie transakcje dotyczące gruntów do 5 ha mają być wyłączone spod prawa pierwokupu.

Jest jeszcze projekt rządowy, który jest w trakcie ustaleń międzyresortowych i który zakłada wyłączenie spod prawa pierwokupu gospodarstwa wielkości średniej krajowej. Dzisiaj średnia krajowa to 10 ha. Jest to projekt, który pewnie zostanie przedłożony Radzie Ministrów, jeżeli wszystkie dotychczasowe konsultacje zakończą się pozytywnie.

A więc, odpowiadając na pytanie pana senatora, powiem, że są cztery projekty ustaw, które dotyczą tej samej materii. Kwestią wyboru pozostanie to, ażeby przeprowadzić postępowanie legislacyjne i zdecydować się na określony model, który jest najbardziej zbliżony do naszych oczekiwań czy też potrzeb.

Jeśli chodzi o stanowisko Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, to oczywiście jesteśmy przywiązani do naszego projektu. Propozycje, które są w trzech innych projektach, i poselskich, i senatorskich, mówią o mniejszej powierzchni, która ma być wyłączona z prawa pierwokupu.

Państwo wybierze odpowiednią propozycję. Ministerstwo rolnictwa jest zainteresowane tym, żeby odciążyć agencję od wszystkich administracyjnych czynności zmierzających do wydawania stosownych decyzji o tym, czy się korzysta, czy się nie korzysta z prawa pierwokupu.

Chciałbym wrócić do... Jeszcze jedna refleksja, ostatnia. Skąd się wzięło to prawo pierwokupu? Ono powstało przed wejściem Polski do Unii Europejskiej, kiedy parlament przyjął ustawę o kształtowaniu ustroju rolnego. Generalnie wówczas chodziło o to, ażeby to państwo miało całkowitą kontrolę nad obrotem nieruchomościami rolnymi w Polsce. Myślę, że po kilku latach naszego funkcjonowania w Unii Europejskiej nie ma zagrożeń, że cudzoziemcy wykupują grunty rolne. Okres przejściowy, który obowiązywać będzie do roku 2016 powoduje, że ziemia rolna i leśna jest i nadal pozostanie pod kontrolą państwa. Po tym terminie oczywiście będzie obowiązywać zasada wolnego rynku na rynku nieruchomości rolnymi i leśnymi. A więc to też trzeba wziąć pod uwagę.

Reasumując: opowiadamy się za tym, żeby nie komplikować sprawy, czyli tych wielu transakcji, które przecież są prostymi transakcjami, zarówno dla sprzedających, jak i kupujących, przy założeniu, że jeszcze jest w to włączona struktura państwowa, jaką jest Agencji Nieruchomości Rolnych... Wydaje się, że na bazie dotychczasowych doświadczeń można odejść od tych sztywnych zapisów. Kwestią jest podjęcie ostatecznych decyzji przez wnioskodawców. To tyle, Panie Przewodniczący, jeżeli chodzi o uzasadnienie. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję bardzo, Panie Ministrze.

Przybył do nas wiceminister infrastruktury, pan Kazimierz Dziekoński, którego witamy.

(Głos z sali: Olgierd.)

Olgierd Dziekoński, przepraszam.

Prosiłbym o zajęcie stanowiska przez Biuro Legislacyjne.

Czy Biuro Legislacyjne ma jakieś uwagi?

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Biuro Legislacyjne służy państwu jak najlepszym zredagowaniem projektu. Na tym etapie troszeczkę za wcześnie jest mówić o ostatecznym kształcie. Bo jeżelibyśmy... Ja mam uwagi co do formy przedstawienia tej propozycji, która jest zawarta w inicjatywie. Jeżeli państwo życzą sobie, to przedstawię pewne zmiany, które są tylko zmianami legislacyjnymi.

(Rozmowy na sali)

Czy mam teraz przedstawić ewentualne zmiany tej propozycji?

(Przewodniczący Jerzy Chróścikowski: Prosimy.)

Czysto legislacyjna...

Moja propozycja polegałaby na tym, że... Przypatrując się celom, które chce zrealizować ten projekt, bo chodzi o zmianę dotyczącą art. 3 ust. 7... Jeżeli państwo spojrzycie w ten projekt, to zobaczycie, że przepis ust. 7 będzie brzmiał następująco: „Prawo pierwokupu, o którym mowa w ust. 4 – a jest to prawo pierwokupu agencji – nie przysługuje”, i pierwszy punkt pozostałby w brzmieniu takim, w jakim był ten przepis dotychczas, czyli: „jeżeli w wyniku nabycia nieruchomości rolnej następuje

powiększenie gospodarstwa rodzinnego, jednak do powierzchni nie większej niż określona w art. 5 ust. 1 pkt 2, – czyli do powierzchni gospodarstwa rodzinnego 300 ha – a nabywana nieruchomość rolna położona jest w gminie, w której ma miejsce zamieszkania nabywca, lub w gminie sąsiedniej”. W tej chwili dodajemy jeszcze jeden punkt, który mówi o tym, że prawo pierwokupu nie będzie przysługiwało, jeżeli sprzedawana jest nieruchomość rolna o obszarze mniejszym niż 5 ha użytków rolnych.

Pragnę zwrócić uwagę, że ten drugi dodawany punkt jest zasadą generalną. On będzie obowiązywał wcześniej niż ten pierwszy. Czego dotyczy punkt pierwszy? Ten punkt dotyczy sytuacji, kiedy to sąsiad ma prawo pierwszeństwa kupna i agencja nie korzysta z prawa pierwokupu. W tym przypadku, kiedy chodzi o tego sąsiada, przepis zawiera wymóg, ażeby areal ziemi, którym on będzie dysponował po zakupie, nie przekraczał 300 ha. Na podstawie tej drugiej zasady, którą wprowadzamy, nie ma tego wymogu. Stąd uważam, że taka ogólna zasada, która zwalnia grunty do 5 ha spod prawa pierwokupu agencji, powinna być wyrażona w sposób generalny wcześniej. Moja propozycja dotyczy tego, żeby to było wyrażone w art. 3 ust. 4. Jeżeli państwo spojrzycie w ustawę o kształtowaniu ustroju rolnego, to art. 3 ust. 4 brzmi w sposób następujący: „W przypadku braku uprawnionego do pierwokupu, o którym mowa w ust. 1”... Tam jest mowa o dzierżawcy, bo to jest... Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego zawiera tak piramidowo sformułowaną instytucję pierwszeństwa kupna, poczynając od dzierżawcy. Jako pierwszy ma więc to prawo dzierżawca, w drugiej kolejności osoby bliskie zbywcy, w trzeciej kolejności agencja. Ust. 4, o którym mówiłam, że tam się powinno znaleźć to zasadnicze rozwiązanie, które inicjatywa senacka chce wprowadzić, brzmi w tej chwili w sposób następujący: „W przypadku braku uprawnionego do pierwokupu, o którym mowa w ust. 1 – czyli dzierżawcy – albo niewykonania przez niego tego prawa, prawo pierwokupu przysługuje z mocy ustawy agencji, działającej na rzecz Skarbu Państwa”. Tu bym dodała to, co w inicjatywie jest sformułowane w lit. b, czyli dodałabym następujące sformułowanie: „Jeżeli sprzedawana jest nieruchomość rolna o powierzchni nie mniejszej niż 5 ha użytków rolnych”. Wtedy ta generalna zasada dotycząca pierwokupu agencji zostaje ograniczona generalnym przepisem dotyczącym wymogu arealu, od którego będzie to prawo przysługiwało. Ust. 7 pozostałby w takim kształcie jako *lex specialis* od tej zasady i dotyczyłby pierwokupu sąsiedzkiego, kiedy można nabyć więcej niż 5 ha, ale jest to ograniczenie do 300 ha gospodarstwa rodzinnego.

Proszę sobie to uświadomić. Jeśli chodzi o ten wymóg, że agencja nie korzysta z prawa pierwokupu, jeżeli nieruchomość nie przekracza 5 ha, to nie ma tu ograniczenia do 300 ha. Na tej podstawie nieruchomość może nabyć każdy, nawet ten, kto ma dużo więcej niż dla gospodarstwa rodzinnego przewiduje ustawa. Jeżeli więc taką zasadę chcemy wprowadzić, czyli jak gdyby wyłom w tej precyzyjnie sformułowanej hierarchizacji prawa pierwokupu, to ten przepis w moim przekonaniu powinien znaleźć się wcześniej jako generalna zasada, a ust. 7 powinien pozostać jako *lex specialis*, czyli prawo pierwokupu w sytuacji, kiedy chodzi o sąsiada. On może nabyć każdą powierzchnię, ale ograniczeniem dla niego jest to, że areal, którym po zakupie będzie dysponował, nie może przekroczyć tych 300 ha. To jest jedyna moja uwaga, jaką pragnę tu sformułować.

Chciałabym jeszcze dodać, że ten projekt był w ubiegłej kadencji przedłożony również jako inicjatywa senacka. Z tym, że wymóg arealu dotyczył tylko 1 ha. Ten projekt był przez Biuro Legislacyjne dopracowywany. Spostrzeżenie, o którym teraz

mówię, nasunęło mi się dopiero w sytuacji, kiedy areal został zmieniony z 1 ha na 5 ha, bo to już jest większy problem, większa sprawa i większa decyzja. Pomysł przyszedł po prostu na bazie doświadczenia wcześniejszego.

I jeszcze jeden problem. W tamtej kadencji nie uzyskało to akceptacji w tym projekcie... Jak konsultowałam tę kwestię z notariuszami, to oni zgłaszali następującą uwagę: jeżeli wprowadzamy takie rozwiązanie, to pozostaje do rozważenia kwestia tych umów sprzedaży, których dokonano przed ewentualnym wejściem w życie tej nowelizacji, i przy których naruszono wymóg zawiadomienia agencji o prawie pierwokupu. Zgodnie z przepisem tej ustawy takie umowy są nieważne ex lege, z mocy ustawy. Do rozważenia Senatu pozostaje więc kwestia, czy nie należy wprowadzić przepisu przejściowego, który sankcjonuje te wszystkie umowy notarialne sprzedaży, które zostały zawarte z naruszeniem zawiadomienia agencji o prawie pierwokupu. Dlaczego jest to w jakiś sposób... Pozostaje to pod rozważaniem państwa, czy naruszenie... Najkrócej mówiąc: mimo wprowadzenia tej nowelizacji, te umowy dalej będą nieważne, jeżeli nie wprowadzimy przepisu przejściowego. To wszystkie uwagi Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Pani Legislato.
Pan minister chciałby się odnieść do uwag.
Proszę.

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Panie Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Ja tylko chciałbym uzupełnić moją wypowiedź o statystykę, żebyśmy mieli wyobrażenie, o problemie jakiej skali rozmawiamy. Otóż w roku 2008 przez trzy kwartały wykonano pięćdziesiąt osiem umów związanych z prawem pierwokupu na łączną powierzchnię 809 ha. Od 1 lipca 2004 r., czyli od dnia obowiązywania ustawy, jej wejścia w życie, do trzeciego kwartału, czyli do końca września 2008 r., wykonano pięćset czterdzieści jeden umów prawa pierwokupu na łączną powierzchnię prawie 13 tysięcy ha. A więc, inaczej mówiąc, przez te cztery lata agencja do zasobu odkupiła prawie 13 tysięcy ha. To jest skala, o której dzisiaj dyskutujemy. To tyle uzupełnienia.

Jeśli chodzi o uwagi, które zostały zgłoszone przez panią mecenas, generalnie akceptujemy te wszystkie propozycje biura i nie wnosimy uwag. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

W związku z tym, że są zgłoszenia o zabranie głosu, otwieram dyskusję.

Chciałbym tylko dwa zdania dodać od siebie. W poprzedniej kadencji głównie zależało nam na tym, żeby to był 1 ha. Poprzednio pojawiło się uzasadnienie, że to jest 80%... Teraz słyszę, że siedemdziesiąt parę procent...

(Głos z sali: 77%.)

Tak, 77%. Przedtem, w poprzedniej kadencji, jak widzę w uzasadnieniu, bo mam to jeszcze, było 80%... Tak że ta skala... Chcę zwrócić uwagę wszystkim państwu na to, że ten przepis był wprowadzany przed wejściem Polski do Unii Europej-

skiej. Każda próba zdjęcia tego przepisu i ewentualnie przywrócenia poprzedniego będzie dla nas wielkim problemem. Pochopność w tych decyzjach może mieć bardzo poważne skutki i zachęcam do tego, by jeżeli mówimy o zdejmowaniu tak zwanej nadmierności, zachować problem tylko tego 1 ha, nie więcej. Inaczej może to być poważny problem i możemy nie zdawać sobie sprawy, co nas czeka. Przed wejściem do Unii Europejskiej, w ostatniej chwili dosłownie, tę ustawę uchwalano. Nie szarżujmy więc tak bardzo, bo nie wiemy, co jeszcze nas czeka. A później, przestrzegam, może nie być zgody Komisji Unii Europejskiej na wprowadzenie zmian do tej ustawy.

Proszę, kolega wcześniej prosił o głos.

Pan senator Skurkiewicz, później pan senator, później pani.

Proszę.

Senator Wojciech Skurkiewicz:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Szanowni Państwo, aby nie przedłużać naszego dzisiejszego, dość późnego, posiedzenia i w obliczu kwestii, którą poruszył pan przewodniczący komisji oraz tego, co mówił pan minister Plocke, że trwają prace w ministerstwie rolnictwa nad kompleksową, szerszą nowelizacją, ja zgłaszam wniosek o odrzucenie projektu ustawy w całości i zaprzestanie dalszych prac nad nim. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Wniosek złożony.

Proszę, wcześniej...

Jako wnioskodawca, tak? W imieniu wnioskodawcy... Bo słyszałem, że wcześniej kolega chciał...

Proszę.

Senator Tomasz Misiak:

Ja chciałbym się przychylić do tego wniosku. Faktycznie w sytuacji, kiedy podobny projekt jest procedowany, o czym nie mieliśmy świadomości jako wnioskodawcy, kiedy składaliśmy ten projekt, że pojawiły się projekty alternatywne, to najszybszym sposobem rozwiązania tego problemu jest przyjęcie tego przez Sejm. Bo oczywiście, gdybyśmy...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Nie. Dlaczego? Ja bym to... To nie ma sensu w tej sytuacji.

(Rozmowy na sali)

Daję państwu pod rozważę to, w jaki sposób... Na pewno w sytuacji, kiedy się toczą takie prace, warto, żebyśmy mieli jedną spójną ustawę, a nie kilka ustaw równolegle procedowanych. Tak że...

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Jest propozycja pana senatora... W imieniu klubu, rozumiem?

(*Głos z sali:* Tak.)

Propozycja w imieniu klubu, aby zrobić pięciominutową przerwę na konsultacje.

Na wniosek klubu ogłaszam pięciominutową przerwę.

(*Przerwa w obradach*)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Powracamy do wspólnego posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Ustawodawczej.

Proszę o zabranie głosu pana senatora Głowskiego.

Senator Piotr Głowski:

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Z jednej strony mamy przed sobą projekt ustawy, która w znaczący sposób może usprawnić obrót ziemią w Polsce, a taki jest również cel wszelkich działań, które prowadzimy, by obywatele mogli w lepszy i skuteczniejszy sposób zarządzać swoim majątkiem i swoją własnością. Z drugiej strony mamy zobowiązania państwa, związane z ustawą o kształtowaniu ustroju rolnego, by w pewnych sytuacjach ważnych dla państwa mogło ono interweniować. Oczywiście wiązać będzie się to również z tym, że w znaczący sposób ograniczymy prace i zadania pracowników Agencji Nieruchomości Rolnych, co także nie jest bez znaczenia, gdyż w ten sposób oszczędzamy państwowe pieniądze.

Patrząc na to, co zostało nam przedstawione, czyli zakres i wielkość interwencji dotychczasowej, wielkość obrotu... Większość umów, czyli 77%, obejmowała tereny do 1 ha, a tę propozycja senatora Misiaka, jako osoby reprezentującej wnioskodawców, rozumiemy jako informację wyjściową i propozycję, która dzisiaj powinna zostać ustalona i w pewien sposób urealniona przez tych, którzy na co dzień zajmują się rolnictwem, którzy na co dzień mają wpływ na gospodarke, również tych, którzy dzisiaj rządzą...

Mamy również dwie instytucje, które umożliwiają dodatkowe interwencje. Jedną to jest prawo odkupu. Bo można by tutaj zarzucić, że nie będziemy mogli w znaczący sposób reagować chociażby na procesy spekulacyjne, czyli na to, że ktoś odkupi ziemię od państwa, i natychmiast z dużym zyskiem ją sprzeda. Jest prawo odkupu. To jest dodatkowe prawo, które...

(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Czy ja mogę skończyć? Prawo odkupu, które obowiązuje przez pięć lat po podpisaniu umowy. Jeżeli mówię źle, to bym poprosił ewentualnie o sprostowanie tej wypowiedzi. To powoduje, że w takich momentach agencja na podstawie innych przepisów prawa ma prawo interwencji i odkupienia tej ziemi.

Wydaje się, że nie będzie złym rozwiązaniem wprowadzenie poprawki do tej propozycji tak, by wielkością, w przypadku której państwo interweniuje, był 1 ha. Będę chciał taką poprawkę, jeżeli będzie to konieczne, złożyć. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że to była wypowiedź zmierzająca w kierunku zgłoszenia poprawki. Jak pan senator będzie miał poprawkę już gotową, to prosiłbym, żeby do Biura Legislacyjnego...

(Głos z sali: Już mamy.)

Żebyśmy mogli za chwilę, przechodząc do wniosków...

(Senator Piotr Głowski: Jeszcze jedno...)

...żebyśmy jej nie przeoczyli, jakby czasu...

(Senator Piotr Głowski: Jeszcze uzupełnienie do tej dyskusji legislacyjnej, gdyby można było...)

Proszę.

Senator Piotr Głowski:

Faktycznie jest w tej chwili taka sytuacja, że czytając to można mieć... Ja bym dodał do tego, co pani legislator mówiła, swoje wrażenie, że brakuje tam jakiegoś łącznika: albo „i”, albo „lub”. Nawet gdybyśmy pozostawili to w tej formie, jest pytanie: czy muszą być spełnione jednocześnie obydwa warunki, czy jeden z nich? Warto by było dopisać słowo „lub” po części pierwszej... Bo czytanie tego w taki sposób może doprowadzić do tych wniosków. Rozumiem, że wnioskodawcom też chodziło o to, żeby ten *lex specialis* w postaci 5 ha był o poziom wyżej, a dopiero następnym etapem byłaby ta interwencja w przypadku powiększania gospodarstwa, czyli istniejącego już rodzinnego gospodarstwa rolnego o dalsze, już nieokreślone, obszary w ramach tych 300 ha, które są obowiązujące. Więc tutaj też pewnie należałoby się do tej zmiany potem przychylić.

(Senator Zdzisław Pupa: Mogę?)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Czy Biuro Legislacyjne podtrzymuje... To, co pan senator mówił, jest zgodne z duchem wcześniejszych...

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

Tak jest. Zgodnie z inicjatywą...

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Proszę, pan senator Pupa jeszcze prosił o głos.

I będziemy już przechodzić do wniosków. Tylko prosiłby, jeśli można, żeby wnioski składać od razu i żebyśmy nie przeciągali, żeby Biuro Legislacyjne miało wnioski.

Proszę.

Senator Zdzisław Pupa:

Ja chcę zabrać głos w dyskusji. Zanim zostałem senatorem, zajmowałem się podpisywaniem czy wyrażaniem zgody na skorzystanie z prawa pierwokupu lub rezygnacji z prawa pierwokupu w oddziale agencji w Rzeszowie. I wiem, ile tysięcy umów było rocznie, bo u nas rolnictwo jest dosyć rozdrobnione, i jak to absorbowало, ile było pracy. W różnych oddziałach jest różnie. Trzeba powiedzieć, że w innych oddziałach, poza Podkarpaciem, jest mniej umów dotyczących obszarów do 1 ha, ale w oddziale rzeszowskim było bardzo dużo. Rzeczywiście, jeżeli chcemy się pochylić z troską, można powiedzieć, nad problemem ograniczenia pracy w Agencji Nieruchomości Rolnych, to jest zasadne, abyśmy ten zapis ograniczyli do 1 ha. To chyba byłoby racjonalne, tak się wyrażę.

Chciałbym zwrócić uwagę na to, że agencji przysługuje prawo odkupu, ale pod warunkiem, że agencja sprzedaje ziemię. Nie może odkupić od rolnika ziemi... Może praktycznie przez pięć lat odkupić ziemię, którą sprzedała. Te przypadki są różne i trzeba na to spojrzeć indywidualnie. Czasami jest manipulacja na rynku sprzedaży gruntów rolnych. Spekulanzi różnego rodzaju kupują po to, żeby zarobić na nieruchomościach rolnych sprzedawanych przez agencję czy w obrocie prywatnym.

Chciałbym wrócić jeszcze do innego tematu i nawiązać do innego problemu, a mianowicie do takiego, że należałoby, uwzględniając nasz polski interes narodowy, i to, na co pan minister zwrócił uwagę, czyli na cel samej ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, zastanowić się nad modelem funkcjonowania Agencji Nieruchomości Rolnych, bo Agencja Nieruchomości Rolnych dziś „gospodaruje” nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Agencja powinna zająć się gospodarowaniem w ogóle nieruchomościami rolnymi, bo na podstawie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego ma za zadanie gospodarować nieruchomościami rolnymi, nie tylko Skarbu Państwa. I teraz, od kiedy jesteśmy w Unii Europejskiej, kiedy kończy się ten okres przejściowy, dochodzimy do momentu, kiedy rynek obrotu ziemią i nieruchomościami będzie wolny... Wobec tego agencja mogłaby odegrać istotną rolę na przykład w ochronie polskiej ziemi, gruntów rolnych przed wyprzedazą cudzoziemcom. To byłby sens i istota... Spójrzmy na ustawodawstwo innych krajów Unii Europejskiej, choćby Francji, gdzie te zapisy są bardzo ciekawe i chronią ziemię francuską przed wyprzedazą cudzoziemcom. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.

Rozumiem, że dyskusja jest zakończona.

Pan senator Głowski zgłosi za chwilę poprawkę...

(*Senator Krzysztof Kwiatkowski: Już zgłosił.*)

Zgłosił. Będzie można pana senatora prosić...

(*Senator Krzysztof Kwiatkowski: Ale to w kolejności. Najdalej idący wniosek to wniosek senatora Skurkiewicza od odrzucenie projektu.*)

W związku z tym...

Pan senator Skurkiewicz podtrzymuje swoją poprawkę.

Przechodzimy do głosowań.

W pierwszej kolejności był wniosek o odrzucenie ustawy.

(*Rozmowy na sali*)

Proszę państwa, zarządzam głosowanie.
Wniosek o odrzucenie...
Proszę, przystępujemy do głosowania. Proszę o zajęcie miejsc.
Kto jest za przyjęciem wniosku o odrzucenie ustawy? (6)
Kto jest przeciw? (11)
Kto się wstrzymał od głosu? (3)
Dziękuję. Wniosek nie przeszedł.
Przechodzimy do wniosku pana senatora Głowskiego.
Proszę, Panie Senatorze.

Senator Piotr Głowski:

Propozycja jest taka, żeby w art. 3 ust. 4, gdzie mowa jest o prawie wykonywania pierwokupu przez agencję, dodać fragment i całość brzmiałaby następująco: „W przypadku braku uprawnionego do pierwokupu, o którym mowa w ust. 1, albo niewykonywania przez niego tego prawa, prawo pierwokupu przysługuje z mocy ustawy agencji działającej na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli sprzedawana jest nieruchomość rolna o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha użytków rolnych”.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję.
Czyli rozumiem, że ten poprzedni przepis będzie jako tekst jednolity, tak? Czy będzie...
(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska*: Wszystko będzie tekstem jednolitym przyjętym przez...)
Czyli jako jednolity tekst. Czyli ta poprawka będzie...
(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska*: Teraz z tą poprawką trzeba będzie również w pkt 2 zmienić...)
(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
No właśnie... Te dwie piątki muszą być zmienione, tak?
(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
(*Głos z sali*: Nie większej?)
(*Senator Krzysztof Kwiatkowski*: No właśnie, czy „nie większej”? Bo powiedziałeś, że nie mniejszej...)
(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
Tak.
(*Rozmowy na sali*)
(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska*: Nie mniejszej... Dobrze.)
(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
Nie mniejszej niż 1 ha...
(*Rozmowy na sali*)
(*Senator Piotr Głowski*: Mogę jeszcze raz przeczytać.)
To znaczy ile? 1,20 ha, 1,30 ha... 2 ha to już nie...
(*Wypowiedzi w tle nagrania*)
Chodziło o to, żeby generalnie ująć to do 1 ha...

**Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Hanna Kaśnikowska:**

To jest dobrze sformułowane...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

To, co pan senator przeczytał, jest skorelowane z brzmieniem pktu 2 w sytuacji, kiedy państwo zmienicie 5 ha na 1 ha w pktcie 2, czyli w art. 4 ust. 4 pktcie 3. Jest dobrze.

(Senator Krzysztof Kwiatkowski: Tak. Bo ten zapis dotyczy praw agencji, dlatego jest zdefiniowane „nie mniejszej niż 1 ha”, ponieważ...)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

(Senator Krzysztof Kwiatkowski: To jednocześnie musi być skonfrontowane ze zmianą art. 3 ust. 7 pkt 2...)

(Głos z sali: Proszę włączyć mikrofon.)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Czyli jednoznacznie – to pytanie do pana ministra – mamy rozumieć, że jeżeli będzie obszar powyżej 1,01 ha, to agencja może...

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Powyżej 1 ha.)

**Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kazimierz Plocke:**

Tak, agencja może...

(Senator Piotr Głowski: Będzie mogła wejść...)

(Głos z sali: Czy to jest słuszne?)

(Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Hanna Kaśnikowska: Jeżeli to będzie 1 ha, to też wchodzi agencja...)

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dobrze. Dziękuję. Mamy jasność.

(Senator Piotr Głowski: Jeszcze dalszy ciąg.)

Proszę, jeszcze pan senator Głowski.

Senator Piotr Głowski:

Dalszy ciąg zmiany polega na... Druga zmiana polega na tym, że dodaje się punkt w brzmieniu: „jeżeli przenoszona jest własność nieruchomości rolnej o obszarze mniejszym niż 1 ha użytków rolnych”. Czyli to jest zamiast 5 ha, które zostały zaproponowane. Te dwie poprawki, powiem jeszcze raz wyraźnie, mają służyć temu, że agencja ma prawo wkroczyć, jeżeli jest obszar powyżej 1 ha...

(Głos z sali: I więcej.)

1 ha i więcej.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Tak jest. Mamy jasność.

W związku z tym...

(Rozmowy na sali)

Przepraszam państwa, proszę jeszcze raz o uwagę. Mamy zgłoszone poprawki przez pana senatora Głowskiego. Nad poprawkami głosujemy łącznie, bo one są spójne, jest to blok poprawek.

Kto jest za poprawkami zgłoszonymi przez pana senatora Głowskiego? (15)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał od głosu? (3)

3 senatorów wstrzymało się od głosu – blok poprawek został przegłosowany.

Pani Legislator, czy mamy jeszcze obowiązek przegłosowania...

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Hanna Kaśnikowska:

Komisja w pierwszym czytaniu... Dwie połączone komisje w pierwszym czytaniu przyjmują projekt z poprawkami w formie tekstu jednolitego.

Przewodniczący Jerzy Chróścikowski:

Dziękuję, Pani Legislator.

W związku z tym przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem jednolitego tekstu, z wcześniej przegłosowanymi poprawkami? (14)

Kto jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał od głosu? (5)

Tekst jednolity z poprawkami został przyjęty.

Sprawozdawcą, bo trzeba wyznaczyć sprawozdawcę, będzie...

Kto będzie sprawozdawcą? Pan senator Głowski będzie sprawozdawcą.

W związku z tym, że wyczerpaliśmy porządek dzisiejszych wspólnych obrad komisji rolnictwa i Komisji Ustawodawczej, zamykam posiedzenie obu komisji.

Dziękuję panu ministrowi, wszystkim gościom i wszystkim pozostałym za uczestnictwo w dzisiejszym posiedzeniu.

(Koniec posiedzenia o godzinie 18 minut 52)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851